

Білоусова Н.А., Сіренко Ю.М., Несукай В.А., Лобач Л.Є., Яковенко Л.І., Сімагіна Т.В.,
Лучинська Ю.О., Кожухарьова Н.А., Долженко М.М., Соколов М.Ю.

Національний університет охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика, м. Київ, Україна

Підготовка до командної роботи фахівців з охорони здоров'я у процесі безперервного професійного розвитку: міждисциплінарний підхід

Резюме. Щорічне зростання витрат на охорону здоров'я призвело до впровадження ціннісно-орієнтованих підходів у зарубіжних країнах. Ці дії передбачають співвідношення якості медичних послуг та вартості досягнення результатів лікування. На державному рівні в Україні запропоновано впровадження мультидисциплінарних підходів до надання медичної допомоги за рахунок підготовки фахівців охорони здоров'я до командної роботи у процесі безперервного професійного розвитку. **Метою** статті є узагальнення досвіду зарубіжних країн з питань підготовки до взаємодії в мультидисциплінарних командах у процесі безперервного професійного розвитку фахівців охорони здоров'я з подальшою імплементацією в українську систему післядипломної освіти. **Матеріали та методи.** Використано публікації наукових видань наукометричних баз даних Scopus, Web of Science, PubMed, міжнародні та вітчизняні нормативно-правові документи, сайти міжнародних організацій, закладів вищої освіти, освітніх порталів, навчально-тренінгових центрів. Застосовано методи систематизації, контент-аналізу, синтезу, порівняння. **Результати та обговорення.** Проаналізовано міжнародні й вітчизняні нормативно-правові документи. Досліджено сайти зарубіжних університетів і організацій. Визначено основні підходи до післядипломної підготовки фахівців охорони здоров'я у міжпрофесійній освіті. Виокремлено основні форми та методи міжпрофесійної освіти у післядипломній підготовці фахівців охорони здоров'я. Впроваджено міжпрофесійну підготовку в освітню траєкторію безперервного професійного розвитку лікарів різних спеціальностей, медичних сестер, фельдшерів та фармацевтів. **Висновки.** Визначено застосування форм і методів міжпрофесійної освіти на засадах міждисциплінарного підходу в командній роботі при підготовці фахівців охорони здоров'я. Встановлено позитивний вплив міжпрофесійної взаємодії у складі мультидисциплінарних команд на якість надання медичної допомоги. Впроваджено міжпрофесійну підготовку лікарів різних спеціальностей в освітній процес безперервного професійного розвитку фахівців охорони здоров'я.

Ключові слова: безперервний професійний розвиток; міжпрофесійна освіта; перехресне навчання; мультидисциплінарна команда; серцево-судинні захворювання; ціннісно-орієнтовані підходи

Вступ

Всесвітня організація охорони здоров'я (ВОЗ) наголошує на щорічному зростанні витрат на охорону здоров'я, що досягли 10,3 % світового валового внутрішнього продукту. При цьому спостерігається нерівномірний розподіл витрат між державним і приватним секторами, а також зовнішнє фінансу-

вання країн із низьким рівнем доходів. Витрати в закладах охорони здоров'я й аптечних закладах (65–84 %) становлять більшу частину витрат, особливо на профілактичну допомогу. Для вирішення цих питань країни з високим рівнем доходу започаткували впровадження профілактичних послуг в аптечних закладах [1]. У країнах Євросоюзу запропоновані

ціннісно-орієнтовані підходи до надання медичної допомоги для забезпечення якості медичних послуг і подальшого скорочення витрат. Запроваджені підходи передбачають орієнтацію на цінності та результати, які мають значення для пацієнтів у співвідношенні з вартістю досягнення результатів лікування [2] з огляду на поліпшення якості та тривалості життя. Особливої уваги потребують підходи до надання медичної допомоги пацієнтам із хронічними захворюваннями з коморбідними станами.

Відомо, що серед неінфекційних захворювань серцево-судинні посідають перше місце [3], а Україна — першу сходинку серед європейських країн за смертністю від ішемічної хвороби серця [4]. Тому важливими є різносторонні підходи до надання медичної допомоги пацієнтам із серцево-судинними захворюваннями з огляду на коморбідність різних станів таких пацієнтів із подальшим скороченням передчасних госпіталізацій і рівня смертності в Україні, особливо під час воєнного стану.

Реалізація Стратегії розвитку охорони здоров'я до 2030 року в Україні [5] та Плану відновлення України [6] передбачає ефективність, стабільність та пацієнтоцентричний підхід до надання медичної допомоги. Індивідуальні підходи до пацієнтів рекомендовано досягати шляхом впровадження «науково обґрунтованих настанов за рахунок покращення безперервної професійної освіти». Запропоновано впровадження мультидисциплінарного підходу, який поєднує в одній команді лікарів, медичних сестер, медичних психологів, фармацевтів, соціальних працівників та ін. [7]. Очевидно, що реалізація рекомендованих заходів має відбуватися за рахунок підготовки висококваліфікованих професіоналів охорони здоров'я — лікарів, медичних сестер, медичних психологів, фармацевтів, соціальних працівників та ін.

Отже, актуалізується підготовка до мультидисциплінарної командної роботи фахівців охорони здоров'я у процесі безперервного професійного розвитку.

Метою статті є узагальнення досвіду зарубіжних країн з питань підготовки до взаємодії в мультидисциплінарних командах у процесі безперервного професійного розвитку фахівців охорони здоров'я з подальшою імплементацією в українську систему післядипломної освіти.

Матеріали та методи

Використано публікації наукових видань наукометричних баз даних Scopus, Web of Science, PubMed, міжнародні та вітчизняні нормативно-правові документи, сайти міжнародних організацій, закладів вищої освіти, освітніх порталів, навчально-тренінгових центрів. Застосовано методи систематизації, контент-аналізу, синтезу, порівняння.

Результати та обговорення

Результати аналізу міжнародних документів засвідчують, що у світовому масштабі відбувається інтеграція надання медичної допомоги у міжпро-

фесійній взаємодії мультидисциплінарних команд [8]. Ці дії обумовлені загальними тенденціями старіння населення із серцево-судинними захворюваннями, збільшенням навантаження на системи охорони здоров'я, дефіцитом медичних кадрів [9]. Для вирішення цих питань запропоновано впровадження профілактичних заходів, освіти й інновацій [10]. Відповідно, у клінічних рекомендаціях Американського та Європейського товариств кардіологів (AHA/ESC) пропонується командний підхід до надання медичної допомоги у міжпрофесійній взаємодії [11–13].

Таким чином, згідно зі світовими нормативними рамками та програмами соціального забезпечення, підготовка працівників сфери охорони здоров'я може здійснюватися за програмами міжпрофесійної освіти (Interprofessional education) [14] — це ті випадки, коли слухачі двох або більше професій «навчаються один з одним і один в одного» для поліпшення взаємодії та якості догляду за пацієнтами й надання медичних послуг [15].

За результатами аналізу сайтів зарубіжних університетів нами з'ясовано, що практика міжпрофесійної освіти широко використовується в університетах США: Гавайський університет, університет Джорджа Вашингтона, Школа медицини університету Міссурі, Центр медичних наук університету штату Луїзіана тощо. Там особлива увага приділяється розвитку комунікативних навичок між пацієнтами, лікарями різних спеціальностей та медичними сестрами. Впровадження обміну даними пацієнтів між фахівцями різних медичних і немедичних спеціальностей відбувається завдяки комунікації в режимі реального часу та допомагає в подальшому розв'язувати надскладні завдання, економити час і поліпшувати якість надання медичних послуг [16].

Американськими науковцями [17] запропоновано у процесі проведення безперервного професійного розвитку впровадження елементів тематичного командного коучингу на робочих місцях медичного персоналу. Під час інтерактивного діалогу фахівці сфери охорони здоров'я не тільки знаходять відповіді для прийняття клінічних рішень, а й удосконалюють і розширюють власні знання та навички за різними спеціальностями [18].

Німецькими вченими досліджено ефективність міжпрофесійної взаємодії у перехресному навчанні лікарів, медичних сестер та фармацевтів з приводу запобігання лікарським помилкам, виникненню можливої взаємодії лікарських засобів і побічних реакцій з «орієнтацією на індивідуальні особливості пацієнтів». Проте вплив такої взаємодії на розвиток комунікативних навичок потребує додаткових спостережень [19].

Дослідниками з великої Британії доведено ефективність програми TEAM STEPPS (розбір клінічних випадків із різними коморбідними станами одночасно лікарями різних спеціальностей в режимі ре-

ального часу) та її вплив на кількість клінічних помилок в амбулаторних пацієнтів. За результатами цього спостереження визначено вплив програми на поліпшення комунікативних навичок, зменшення кількості клінічних помилок та підвищення задоволеності пацієнтів [20].

Таким чином, оцінка освітніх стратегій у процесі безперервного професійного розвитку відбувається за ключовими точками:

- сумісне прийняття рішень;
- стійкі комунікації між членами мультидисциплінарної команди;
- міжпрофесійна взаємодія;
- підвищення продуктивності [21].

В Україні, відповідно до даних Європейського регіонального бюро ВООЗ та розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії розвитку медичної освіти в Україні до 2030 року», наголошується на розвитку медичної освіти, яка має «базуватися на новітніх досягненнях медичної науки» та використовувати «найкращі здобутки світової медицини» [7, 22]. В Указі президента України «Про стан національної системи охорони здоров'я та невідкладні заходи щодо забезпечення громадян України медичною допомогою» також наголошується на «забезпеченні високого рівня медичної освіти та розвитку кадрового потенціалу» [23]. Результати аналізу чинного вітчизняного нормативно-правового законодавства дають змогу стверджувати, що безперервний професійний розвиток є однією зі складових освіти дорослих у неформальній освіті [24]. Згідно з «Положенням про систему безперервного професійного розвитку працівників сфери охорони здоров'я» до проходження обов'язкового безперервного професійного розвитку долучаються фахівці з середньою та вищою освітою сфери охорони здоров'я, а також за наступними спеціальностями: лікарі, медичні сестри, фармацевти, асистенти фармацевтів, медичні психологи, соціальні працівники та ін. [25]. Запропоновано здійснення заходів безперервного професійного розвитку за допомогою різних форм і методів навчання із застосуванням різних технологій.

Узагальнюючи наукові пошуки, можемо виокремити форми й методи, за якими відбувається підготовка всіх членів мультидисциплінарних команд з надання медичної допомоги пацієнтам з різними коморбідними станами із серцево-судинними захворюваннями. Підготовка членів мультидисциплінарних команд відбувається за такими формами міжпрофесійної освіти, як моделювання клінічних випадків та перехресне навчання різних спеціалістів одночасно. У післядипломній практиці розвитку компетенцій одночасно мають можливість навчатися лікарі загальної практики — сімейної медицини, кардіологи, ендокринологи, нефрологи, пульмонологи, неврологи, медичні психологи, психіатри, медичні сестри, фармацевти та лікарі інших спеціальностей. У процесі післядипломної освіти можливе

Рисунок 1. Форми і методи післядипломної освіти професіоналів охорони здоров'я у процесі безперервного професійного розвитку (за Н.А. Білоусовою)

використання таких методів роботи у командах, як Team Building (інтерактивна робота у менеджменті клінічних випадків різними спеціалістами сфери охорони здоров'я, коли кожен з учасників виконує власну роль в команді), що сприяє розвитку комунікативних навичок [26]. Також при моделюванні клінічних випадків у процесі спільного навчання можна використовувати різні тренінги, фахові школи, майстер-класи, семінари, симулятивні тренінги. Такі методи сприятимуть розвитку сучасних знань як теоретичного компонента новітніх технологій сучасної медицини, допомагатимуть знаходити рішення для розв'язання поставлених завдань з урахуванням коморбідності різних станів пацієнтів та думки кожного із членів команди. Результатами такого навчання є вдосконалення комунікативних навичок, подолання конфліктних ситуацій, а також розвиток нових навичок надання медичної допомоги із суміжних спеціальностей. У процесі перехресного навчання впродовж усієї міжпрофесійної взаємодії відбувається розвиток лідерських якостей та формується функція наставництва і фасилітації (організації процесу сумісного обговорення спільних завдань в групі з мінімальною витратою часу для досягнення згоди усіх зацікавлених учасників [27]), що дає змогу досвідченим професіоналам охорони здоров'я ділитися власним досвідом, реалізовувати отримані знання у практичній діяльності в режимі реального часу (рис. 1). Результатами перехресного навчання є розвиток лідерів думки та наставників у закладах охорони здоров'я, що також впливає на якість надання медичної допомоги та задоволеність пацієнтів.

Таким чином, міжпрофесійна взаємодія у складі мультидисциплінарних команд зважає на різні аспекти з надання медичних послуг у системі охорони здоров'я та є гармонійною складовою загальної моделі пацієнт-орієнтованого підходу

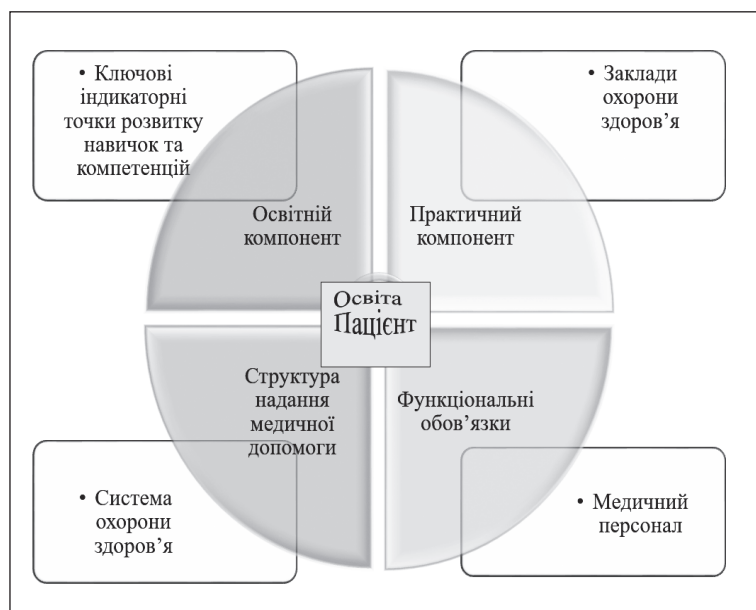

Рисунок 2. Міжпрофесійна взаємодія мультидисциплінарних команд в охороні здоров'я (за Білоусовою Н.А.)

до надання медичної допомоги пацієнтам із серцево-судинними захворюваннями з різними коморбідними станами. Результатом такої взаємодії є запобігання наслідкам несприятливих побічних реакцій, зменшення кількості клінічних помилок, зайвих призначень. Ці заходи в подальшому приводять до підвищення рівня якості надання медичної допомоги, задоволеності пацієнтів та поліпшення якості їхнього життя, зменшення навантаження на всіх членів мультидисциплінарної команди (рис. 2).

З огляду на вищенаведені результати аналізу міжнародних і вітчизняних документів, міжнародного досвіду підготовки кардіологів та лікарів загальної практики — сімейної медицини до командної роботи, кафедрою кардіології Національного університету охорони здоров'я за підтримки Асоціації серцево-судинної допомоги — сімейної медицини впроваджено в освітню траєкторію безперервного професійного розвитку міжпрофесійну підготовку лікарів різних спеціальностей (лікарі загальної практики — сімейної медицини, лікарі-кардіологи, лікарі-ендокринологи, лікарі-неврологи, лікарі функціональної діагностики, лікарі невідкладних станів, лікарі-пульмонологи, лікарі-гастроентерологи та ін.), фельдшерів, медичних сестер і фармацевтів різних спеціальностей. Ці заходи відбуваються у формі фахових семінарів, лекцій, майстер-класів, симуляційних тренінгів, консиліумів фахівців при коморбідних станах. До викладання теоретичної складової освітнього процесу залучаються лідери думки різних медичних та фармацевтичних спеціальностей, які навчають новітнім технологіям і знайомлять із досягненнями сучасної медицини та практики. Під час такої підготовки відбувається інтерактивна взаємодія, за-

лучаються усі учасники освітнього процесу та приймаються спільні рішення для подальшої тактики ведення пацієнтів. Заходи відбуваються в онлайн-режимі та у формі живого спілкування. Оцінка отриманих знань і вмінь здійснюється за допомогою тестового контролю та сприяє подальшому удосконаленню набутих компетентностей учасників освітнього процесу.

Висновки

Визначено, що на світовому рівні в освітньому процесі безперервного професійного розвитку медичного персоналу широко використовуються форми і методи міжпрофесійної освіти на засадах міждисциплінарного підходу в командній роботі фахівців охорони здоров'я.

Встановлено позитивний вплив міжпрофесійної взаємодії у складі мультидисциплінарних команд на якість надання медичної допомоги та задоволеність пацієнтів.

Впроваджено в освітню траєкторію безперервного професійного розвитку лікарів різних спеціальностей, фармацевтів і медичних сестер форми міждисциплінарного підходу у командній роботі фахівців охорони здоров'я.

Конфлікт інтересів. Автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів і власної фінансової зацікавленості при підготовці даної статті.

Список літератури

1. *Global spending on health: coping with the pandemic.* Geneva: World Health Organization; 2023. Licence: CC BY-NC-SA 3.0 IGO. <https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/375855/9789240086746-eng.pdf?sequence=1>.
2. *EIT Health, Implementing Value-Based Health Care in Europe: Handbook for Pioneers (Director: Gregory Katz), 2020.* <https://eithealth.eu/wp-content/uploads/2020/06/Implementing-Value-Based-Healthcare-In-Europe.pdf>.
3. *World Health Organization. Noncommunicable diseases.* 2023. <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/non-communicable-diseases#cms>.
4. *Health profile Ukraine. World Life Expectancy.* URL: <https://www.worldlifeexpectancy.com/country-health-profile/ukraine>.
5. *Стратегія розвитку системи охорони здоров'я до 2030 року: Стратегія.* URL: <https://moz.gov.ua/uploads/ckeditor/Стратегія/UKR%20Health%20Strategy%20Feb%202024.2022.pdf>.
6. *Національна рада з відновлення України від наслідків війни. Проект Плану відновлення України. Матеріали робочої групи «Охорона здоров'я» на 2022–2032 роки.* Київ. МОЗ України. 2022. https://moz.gov.ua/uploads/ckeditor/Новини/21-07-2022-Draft-Ukraine%20НС%20System%20Recovery%20Plan-2022-2032_UKR.pdf.
7. *Принципи відновлення та трансформації системи охорони здоров'я в Україні.* Копенгаген, Європейське регіональне

бюро ВООЗ, 2022 р. Ліцензія: CC BY-NC-SA 3.0 IGO. <https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/361136/WHO-EURO-2022-5750-45515-65487-ukr.pdf?sequence=2&isAllowed=y>.

8. American College Cardiology. *Workforce in Crisis: Charting the Path Forward*. *Cardiology Magazine*. 2023. URL: <https://www.acc.org/Latest-in-Cardiology/Articles/2023/06/01/01/42/Cover-Story-Workforce-in-Crisis-Charting-the-Path-Forward>.

9. *Trending stories. 2021 Report: Cardiovascular Provider Compensation and Production Survey. Data from a global pandemic year*. Medaxiom AN ACC Company. URL: <https://www.medaxiom.com/news/2021/09/01/news/2021-report-cardiovascular-provider-compensation-and-production-survey/>.

10. American College Cardiology. *Workforce in Crisis: Charting the Path Forward*. *Cardiology Magazine*. 2023. URL: <https://www.acc.org/Latest-in-Cardiology/Articles/2023/06/01/01/42/Cover-Story-Workforce-in-Crisis-Charting-the-Path-Forward>.

11. 2023 AHA/ACC/ACCP/ASPC/NLA/PCNA Guideline for the Management of Patients With Chronic Coronary Disease: A Report of the American Heart Association/American College of Cardiology Joint Committee on Clinical Practice Guidelines / S.S. Virani et al. *Circulation*. 2023. URL: <https://doi.org/10.1161/cir.0000000000001168>.

12. 2024 ESC Guidelines for the management of chronic coronary syndromes / C. Vrints et al. *European Heart Journal*. 2024. URL: <https://doi.org/10.1093/eurheartj/ehae177>.

13. 2023 ESC Guidelines for the management of cardiovascular disease in patients with diabetes / N. Marx et al. *European Heart Journal*. 2023. URL: <https://doi.org/10.1093/eurheartj/ehad192>.

14. Bilousova N. *Interprofessional education as an innovative form of vocational training of doctors in foreign countries. Preparation of a master of industrial training, a teacher of vocational training for the introduction of innovative technologies in the educational process : materials of the 5th All-Ukrainian Scientific and Methodological Seminar*, м. Hlukhiv, 5 Nov. 2021. Hlukhiv, 2021. P. 57-59. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/729063/>.

15. *Collaborative practice through learning together to work together: of 30.08.2019*. URL: <https://www.caipe.org/resource/CAIPE-Statement-of-Purpose-2016.pdf>.

16. Warren J.L., Warren J.S. *The Case for Understanding Interdisciplinary Relationships in Health Care*. *Ochsner Journal*. 2023. Vol. 23, no. 2. P. 94-97. URL: <https://doi.org/10.31486/toj.22.0111> (date of access: 13.11.2024).

17. *Overcoming Challenges to Teamwork in Healthcare: A Team Effectiveness Framework and Evidence-Based Guidance* / S. Zajac et al. *Frontiers in Communication*. 2021. Vol. 6. URL: <https://doi.org/10.3389/fcomm.2021.606445> (date of access: 13.11.2024).

18. Bäker A., Maisano F., Mestres C.A. *Enabling leaders of multispecialty teams via cross-training*. *BMJ Leader*. 2022.

P. leader—2021—000526. URL: <https://doi.org/10.1136/leader-2021-000526> (date of access: 13.11.2024).

19. *Interprofessional communication skills training to improve medical students' and nursing trainees' error communication — quasi-experimental pilot study* / L. Heier et al. *BMC Medical Education*. 2024. Vol. 24, no. 1. URL: <https://doi.org/10.1186/s12909-023-04997-5> (date of access: 13.11.2024).

20. Parker A.L., Forsythe L.L., Kohlmorgen I.K. *Team-STEPPS®: An evidence-based approach to reduce clinical errors threatening safety in outpatient settings: An integrative review*. *Journal of Healthcare Risk Management*. 2018. Vol. 38, no. 4. P. 19-31. URL: <https://doi.org/10.1002/jhrm.21352> (date of access: 13.11.2024).

21. Patricia A. Cuff. *National Academies of Sciences, Engineering, and Medicine. 2013. Interprofessional Education for Collaboration: Learning How to Improve Health from Interprofessional Models Across the Continuum of Education to Practice: Workshop Summary*. Washington, DC: The National Academies Press. <https://doi.org/10.17226/13486>.

22. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії розвитку медичної освіти в Україні» (2019). № 95-р., Київ. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/95-2019-p#n8>.

23. Указ президента України № 369/2021. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 30.07.2021 р. «Про стан національної системи охорони здоров'я та невідкладні заходи щодо забезпечення громадян України медичною допомогою». <https://www.president.gov.ua/documents/3692021-39713>.

24. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VI: станом на 16 серп. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення: 15.11.2024).

25. Про затвердження Положення про систему безперервного професійного розвитку медичних та фармацевтичних працівників: Постанова Каб. Міністрів України від 14.07.2021 № 725: станом на 13 верес. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/725-2021-n#Text> (дата звернення: 15.11.2024).

26. Білоусова Н. *Професійна підготовка медичних представників фармацевтичних компаній у Федеративній республіці Німеччина: теорія і практика: Монографія*. Київ: Науковий капітал, 2022. 204 с. DOI: 10.13140/RG.2.2.35008.00000.

27. Гуляя О. *Фасилітація як ефективна технологія вирішення організаційних завдань. Громадський простір*. URL: <https://www.prostir.ua/?library=fasylytatsiya-yak-efektyvna-tehnolohiya-vyrishennya-orhanizatsijnyh-zavdan>.

Отримано/Received 09.10.2024

Рецензовано/Revised 13.11.2024

Прийнято до друку/Accepted 20.11.2024

Information about authors

Natalia Bilousova, MPh, PhD, Postdoctoral student of the Department of Cardiology, Shupyk National Healthcare University of Ukraine, Kyiv, Ukraine; e-mail: arinatala@gmail.com; <https://orcid.org/0000-0001-6732-426X>

Yuriy Sirenko, MD, DSc, PhD, Professor of the Department of Cardiology, Shupyk National Healthcare University of Ukraine, Kyiv, Ukraine; e-mail: sirenkoyu@gmail.com; <https://orcid.org/0000-0002-4091-4910>

Vitalii Nesukaj, MD, Assistant of the Department of Cardiology, Shupyk National Healthcare University of Ukraine, Kyiv, Ukraine; e-mail: nva030@gmail.com; <https://orcid.org/0009-0004-7394-3277>

Lobach Lidia, MD, PhD, Assistant of the Department of Cardiology, Shupyk National Healthcare University of Ukraine, Kyiv, Ukraine; e-mail: lidalobach@gmail.com; <https://orcid.org/0000-0002-0152-2690>

Liudmyla Yakovenko, MD, PhD, Assistant of the Department of Cardiology, Shupyk National Healthcare University of Ukraine, Kyiv, Ukraine; e-mail: sreberko.1986@gmail.com; <https://orcid.org/0009-0003-8811-8782>

Simahina Tetiana, MD, PhD, Assistant of the Department of Cardiology, Shupyk National Healthcare University of Ukraine, Kyiv, Ukraine; e-mail: tsimagina@gmail.com; <https://orcid.org/0000-0001-5521-9331>
Yuliya Luchinskaya, MD, PhD, Assistant of the Department of Cardiology, Shupyk National Healthcare University of Ukraine, Kyiv, Ukraine; e-mail: yuliluch@ua.fm; <https://orcid.org/0009-0000-9468-8456>
Nataliia Kozhuharyova, MD, PhD, Assistant of the Department of Cardiology, Shupyk National Healthcare University of Ukraine, Kyiv, Ukraine; e-mail: nataliap@ukr.net; <https://orcid.org/0000-0002-0356-7892>
Maryna Dolzhenko, MD, DSc, PhD, Professor, Head of the Department of Cardiology, Shupyk National Healthcare University of Ukraine, Kyiv, Ukraine; e-mail: marynadolzhenko@gmail.com; <https://orcid.org/0000-0002-8559-9598>
Maksym Sokolov, MD, DSc, PhD, Professor, Shupyk National Healthcare University of Ukraine, Kyiv, Ukraine

Conflicts of interests. Authors declare the absence of any conflicts of interests and own financial interest that might be construed to influence the results or interpretation of the manuscript.

N.A. Bilousova, Yu.M. Sirenko, V.A. Nesukai, L.Ye. Lobach, L.I. Yakovenko, T.V. Simahina, Yu.O. Luchinskaya,
N.A. Kozhuharyova, M.M. Dolzhenko, M.Yu. Sokolov
Shupyk National Healthcare University of Ukraine, Kyiv, Ukraine

Teamwork training for healthcare professionals in the process of continuing professional development: an interdisciplinary approach

Abstract. The annual increase in healthcare costs has prompted the adoption of value-based approaches in many foreign countries. These measures aim to balance the quality of medical services with the costs required to achieve the desired treatment outcomes. At the state level in Ukraine, the implementation of multidisciplinary approaches to healthcare delivery is proposed through training healthcare professionals for effective teamwork as part of continuing professional development. Objective: to summarize the experiences of foreign countries in preparing healthcare specialists for interaction within multidisciplinary teams during continuing professional development, with the goal of integrating these practices into the Ukrainian postgraduate education system. **Materials and methods.** The study utilized publications from scientific journals indexed in Scopus, Web of Science, and PubMed, as well as international and domestic legal documents, websites of international organizations, higher education institutions, educational portals, and training centers. The methods of systematization, content analysis, synthesis, and comparison were applied. **Results and discussion.** An analysis of interna-

tional and domestic legal documents was conducted. Websites of foreign universities and organizations were examined. Key approaches to postgraduate training of healthcare specialists in interprofessional education were identified. The main forms and methods of interprofessional education in the postgraduate training of healthcare specialists were highlighted. These have been integrated into the educational pathways for continuing professional development of physicians of various specialties, nurses, paramedics, and pharmacists. **Conclusions.** The application of forms and methods of interprofessional education based on the principles of an interdisciplinary approach in teamwork during the training of healthcare specialists has been confirmed. The positive impact of interprofessional collaboration within multidisciplinary teams on the quality of medical care was established. These methods have been incorporated into the continuing professional development process for healthcare specialists.

Keywords: continuing professional development; interprofessional education; cross-training; multidisciplinary team; cardiovascular diseases; value-oriented approaches